

Belediyelerin harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağılı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret alamamaları hakkında

Belge türü	Özelge
Kanun	BELEDİYE GELİRLERİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.0.66/6623-90-066348
Tarih	25.07.2007

T.C.

MALİYE BAKANLIĞI

Gelir İdaresi Başkanlığı

SAYI:B.07.1.GİB.0.66/6623-90-066348

KONU:Bankamatikler hk.

.....

.....

İLGİ:.....

İlgide kayıtlı yazınız eki 26/12/2005 tarihli ve 6168 sayılı yazısı ve ekinin incelenmesinden, bankalarca belediye mülkleri dışındaki özel veya kamusal mahallerde, malikler veya ilgili kurumlardan bedelleri karşılığı kiralama ve/veya taraflar arasındaki protokol yapılmak suretiyle, nüfus yoğunluğunun yüksek olduğu caddeler üzerine para ödeme makineleri (ATM) kurulduğu ve söz konusu makinelerden, belediyelerce 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda yer alan bina inşaat harcı, işyeri açma izni harcı,

işgal harcı ile yıllık ücret adı altında bedel ile bankaların faaliyet konusu bilgilerin yer aldığı broşürlerin banka içinde müşterilere verilmesinin ilan ve reklâm vergisinin kapsamına girdiği gerekçesiyle, söz konusu broşürler ile ilgili olarak ilan ve reklâm vergisi talep edildiği anlaşılmakta olup sözü edilen hususlara ilişkin de Başkanlığımız görüşü aşağıda açıklanmıştır.

1. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 12 nci maddesinde, "Belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü ilan ve reklâm, İlan ve Reklâm Vergisine tabidir." hükmü ve 13 üncü maddesinde de, "İlan ve Reklâm Vergisinin mükellefi, yurt dışından gönderilen ilan ve reklâmlar dâhil olmak üzere, ilan ve reklâmı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzelkişilerdir." hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanunun 15 inci maddesinde yer alan tarifenin (5) numaralı bendinde ise, ilân ve reklâm amacıyla dağıtılan broşür, katalog, duvar ve cep takvimleri, biblolar veya benzerlerinin her biri için; 0,01- 0,25 YTL arasında belediye meclislerince belirlenecek miktarlarda ilan ve reklâm vergisi alınması hükme bağlanmıştır.

Yukarıda yer alan hükümlere göre ilan ve reklâm vergisinin doğabilmesi için, belediye sınırları ve mücavir alanlar içindeki bankaların faaliyet konularına ilişkin bilgilerin yer aldığı broşürlerin, ilan ve reklâma yönelik olması gerekmektedir.

Buna göre, bankalarca, faaliyet konularını tanıtıcı, verdikleri hizmetlerin kapsam ve niteliğine ilişkin ve yeni müşteri kazanmaya yönelik açıklamaların yer aldığı broşürlerin dağıtımı ilan ve reklâm vergisine tabidir.

2. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 81 inci maddesinde, "Belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işyerinin açılması "İşyeri Açma İzni Harcına" tabidir." hükmüne yer verilmiştir.

21/08/1981 gün ve 17435 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanununun Çeşitli Harçlarla İlgili Hükümlerin Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 10 uncu maddesinde, işyeri; mağaza, yazıhane, idarehane, muayenehane, imalathane, fabrika, şube, depo, otel, kahvehane, eğlence, dinlenme ve spor yerleri, tarla, bağ, bahçe, çiftlik, hayvancılık tesisleri, dalyan ve voli mahalleri, madenler, taş ocakları inşaat şantiyeleri, vapur büfeleri gibi ticari, sınaî, zirai ve mesleki bir faaliyetle başka bir iş ve girişimin yapılmasına ayrılan ya da bu faaliyet, iş ve teşebbüslerde kullanılan yerler olarak tanımlanmıştır.

Buna göre, mükelleflerin ticari, sınai ve zirai faaliyetlerini sürdürdükleri yerlerin işyeri özelliğini taşıyabilmesi için bu yerlerin **"faaliyetin icrasına tahsis edilmesi"** veya faaliyetin icra edildiği **"yer"** olma özelliğini taşıması şarttır.

Bankalar esas itibarıyla hizmetlerini şubeler aracılığı ile görmekte, bazı şubelerde işlemlerin daha hızlı yürütülmesi amacıyla ATM'ler kullanılmaktadır. Bankalara ait ATM'lerde, sınırlı bazı işlemlerin herhangi bir personel kullanımı olmaksızın elektronik olarak müşteriler tarafından yapılması söz konusu olup, bu

şekilde kullanılan ATM'lerin bankaların bir şubesi olarak kabul edilmesi ve bu çerçevede yukarıda tanımlanan işyeri kapsamında değerlendirmesi mümkün bulunmamaktadır.

Bu nedenle, para ödeme makinelerinin (ATM), işyeri açma izni harcına tabi tutulmaması gerekmektedir.

3. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun Ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasında, "Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde yapılan her türlü bina inşaatı (ilave ve tadiller dahil), inşaat veya tadilat ruhsatının alınmasında Ek Madde 6'da yer alan tarifede gösterilen nispet ve hadlerde bina inşaat harcına tabidir." hükmü yer almakta ve Ek 6 ncı maddesi ile de bina inşaat harcının tarifesi, işyeri ve konutlar itibariyle ayrı ayrı tespit edilmiş bulunmaktadır.

3194 sayılı İmar Kanununun 5 inci maddesinde, "Bina; kendi başına kullanılabilen, üstü örtülü ve insanların içine girebilecekleri ve insanların oturma, çalışma, eğlenme ve dinlenmelerine veya ibadet etmelerine yarayan, hayvanların ve eşyaların korunmasına yarayan yapılardır." şeklinde tanımlanmaktadır.

Buna göre, para ödeme makinelerinden (ATM), 2464 sayılı Kanuna göre bina inşaat harcı alınabilmesi için, inşaatın konut ve işyeri niteliğinde olması ve İmar Kanununun 5 inci maddesinde yer alan bina tanımına uygun olması gerekmekte olup (ATM)' ler, işyeri ve konut niteliğinde bulunmadığından ve bu tanıma da uygun olmadığından bina inşaat harcının alınmaması gerekmektedir.

4. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 52 nci maddesinde;

"Belediye sınırları içinde bulunan aşağıdaki yerlerden herhangi birinin satış yapmak veya sair maksatlarla ve yetkili mercilerden usulüne uygun izin alınarak geçici olarak işgal edilmesi, İşgal Harcına tabidir.

1. Pazar veya panayır kurulan yerlerin, meydanların, mezat yerlerinin her türlü mal ve hayvan satıcıları tarafından işgali,
2. Yol, meydan, pazar, iskele, köprü gibi umuma ait yerlerden bir kısmının herhangi bir maksat için işgali,
3. Motorlu kara taşıtlarının park etmeleri için il trafik komisyonlarının olumlu görüşü alınarak belediyelerce şehir merkezlerinde tesis edilen ve işletilen mahallerin çalışma saatleri içinde, taşıtlar tarafından işgali (Bisiklet ve motosikletler hariç),

Yukarıda sayılan yerlerin izinsiz işgalleri mükellefiyeti kaldırmaz."

hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer alan madde hükmüne göre işgal harcının alınabilmesi için, maddede sayılan yerlerin satış yapmak veya sair maksatlarla ve yetkili mercilerden usulüne uygun izin alınarak, geçici olarak işgal edilmesi gerekmektedir.

Bu nedenle, belediye mülkleri dışındaki özel veya kamusal mahallerde, malikler veya ilgili kurumlardan bedelleri karşılığı kiralama veya taraflar arasında protokol yapılmak suretiyle, sözü edilen yerlerde kurulan para ödeme makinelerinden (ATM) belediyelerce işgal harcının alınması mümkün değildir.

5. 2464 sayılı Kanunun 97 nci maddesinde; Belediyeler bu Kanunda harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkilidir. Belediyeye tekel olarak verilmiş işler kendi özel hükümlerine tabidir." hükmüne yer verilmiştir.

16.5.2005 gün ve 25817 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 31 Seri No'lu Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliğinde belediyelerce ücret uygulaması ile ilgili gerekli açıklamalar yer almaktadır.

Belediyelerin harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaları mümkün bulunmaktadır.

Bu kapsamda, 2464 sayılı Kanunda harç ve katılma payı konusu olan iş ve hizmetler için, belediyelerce bu kapsam dışında başkaca bir iş veya hizmet verilmeyen hallerde, harç ve katılma payı dışında her ne ad altında olursa olsun başka bir bedel alınması mümkün değildir.

Bilgi edinilmesini ve konu ile ilgili Bakanlığınız görüşünün belirlenerek gerekli duyurunun tüm belediyelere ve yapılmasını ve sonucundan Başkanlığımıza da bilgi verilmesini arz ederim.

Başkan a.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026